4

ELIXER, SEV MEDICINA VITAE,

Seu

MODVS CONFICIENDI VERVM AVRVM, ET ARgentum potabile cum vtriusq; virtutibus, & potestatibus secundum antiquorum, & neotericorum consensum,

Olim à

SAMVELE NORTONIO BRISTOLlensi inchoatus:

Nunc verò

Editus industriâ, & operâ

EDMVNDI DEANI ANGLI, MED. D. EBOracensis Medici auctior, & perfectior.

Cui etiam accessit modus reddendum vitrum ductile, & malleabile.

Paracelsus.

Recta via facilis, sed à paucissimis reperitur.

Terentius.

Vna ad quodlibet cuivis accedendi via non est.

FRANCOFURTI,
Typis Caspari Rötelij, Impensis Guilielmi Fitzeri,
Anno M. DC. XXX.

Illustrißimo Heroi, ac Domino

D. EDMVNDO SHEFEILDO

COMITI MVLGRAVIENSI, DOMINO, SEV Baroni de Butterwycke, insignis Equestris ordinis Gartherij, seu Periscelidis Sodali, D. suo colendissimo.

HONORANDE COMES.

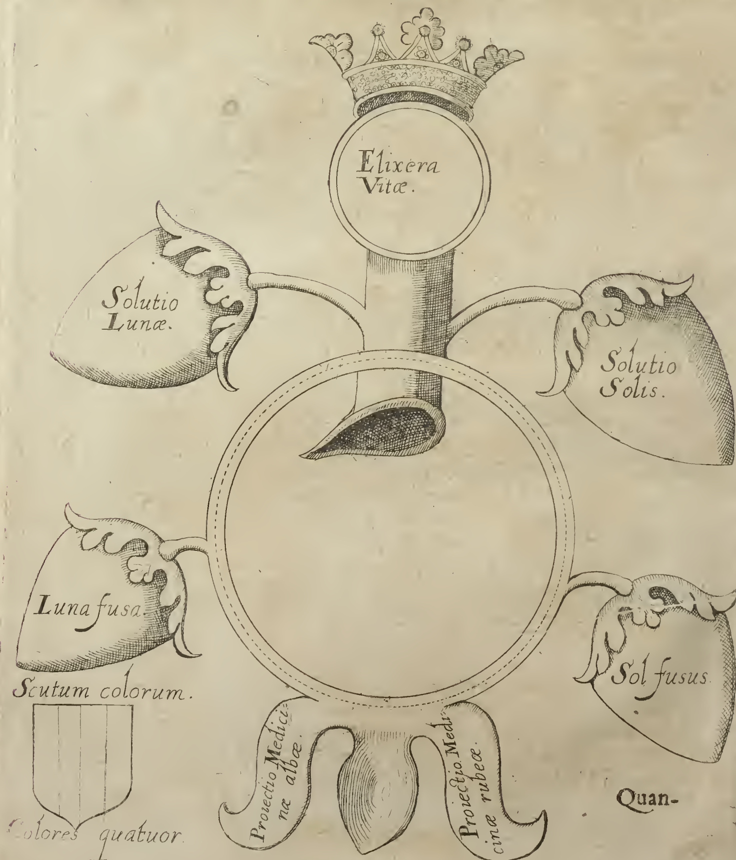
ON letheos istos adeò deglutimus amnes, tuæ vt essemus aliquando immemores dignitatis, quibus virtutis recordandæ tam iusta data est indies, & frequens ansa. Nec cùm Reipublicæ studemus commodo, patriæ benè merētibus sic aduersamur impiè, vt ij à nobis maximis non habeantur in honorum fastigiis, quorum opera fatemur fieri, dies nos istos habere, quos iam ducimus, pacatos, & verê halcyoneos. Istiusmodi, quos pepererunt dies, artis fructus Chymicæ, tibi dicamus, & honori tuo lubentissimè: nec eo hosce tibi offerimus tandem animo, Antonianis istis ac si invidere penitùs; sed vt debitum Nortonianis iustum persoluere lubet meritis. Fecit ille, quod potuit. Noster verò hic, vel quod artifex voluit. Qui dùm Aurum tibi suum propinandum præbet, gratos, quos præbet effectus Aurum potabile, dignitati tuæ precatur, & seriò optat

Honori tuo

addictissimus

Edmundus Deanus.

Tabula, ſeu Ramus Arboris Philoſophicæ de Lapide benedicto, ſeu Elixere vitæ, nempe de Auro, & Argento potabili.

Quan-

QVanquàm liquores Lunę, & Solis, auri ſcilicet, & argenti, dici poſſint Aurum, & Argentum Potab. Si priùs in balnei digeſtione reconfortentur per 7. dies cum puro, & rectificato vini Spiritu poſito ſuper eorum liquores ſolutos, & iterùm per Alembicum abſtracto, vt liquorum ſolutiones, ſiuè olea in fundo remaneant, & ſic tutò dari, ac bibi pro Medicinis poſſint: attamen aliud Philoſophis placet. Hic enim volunt, atque docent, vt metalla priùs in Quintam reducantur eſſentiam, antequàm intùs per os ſumantur; & quòd nullæ ſunt veræ Quintæ eſſentiæ præter eas, quæ ſecundæ ſunt naturæ, iuxta illud dictum antiquum: Sol, Aurum, Luna, Argentum.

Elixer de ſe eſt res ſecunda,
De quo ſunt facta corpora munda:

Nempè 4. elementa priùs deſtructa, & per putrefactionem nouum corpus creatum, & Lapis factus: qui, vti Riplæo placuit, Quinta eſt eſſentia. Sed ego audacter affirmo, quòd nullum eſt verum Aurum, ſiuè Arg. Potab. nec Quinta eſſentia, niſi ſit priùs Elixer, & illud tùm efficitur in quarta vnius horæ parte per proiectionem Elixeris ſuper aurum, vel argentum purum, & fuſum, ſecundùm quòd Elixer fuerit album, vel rubeum.

Iam igitur vt de hiſce Elixeribus, ſiuè Medicinis vitæ pleniùs loquamur; ſciendum eſt, quòd Hermes de fermentatione loquens; iubet Solem, & eius vmbram accipere. Per vmbram, lunam intelligit: quia reſpectu dignitatis, luciditatis, & poteſtatis, Sole multò imbecillior & inferior eſt, & ſolem, ſicut vmbra corpus, ſequitur, nec illuminatur, niſi cum ſolis lumine. De corpore igitur, id eſt, de auro priùs loquendum eſt, vt poſteà ad vmbram, nempè argentum veniamus.

De quo quidem auro in lib. de Arte Chymica ad hunc modum ſcribitur: Philoſophorum Lapis ex ſolo auro, ſolaque natura conficitur; & is eſt ſublimior, qui omnes ægritudines curare à Philoſophis perhibetur.

Secundùm igitur huius Philoſophi ſententiam à ſolo auro, & Medicina, quæ Quinta eſt eſſentia antiqua, & ſana, incipere decreuimus.

Sed vt melius & purius fiat hoc aurum, poteſt duobus modis purgari, nempè per antimonium, vt more aurifabrorum cum eo fundatur, donec in fundo remaneat corpus auri fuſum, clarum, & à cætero- Sol fuſus.

rum metallorum peioritate depuratum, & depriuatum, quod ab eis Rex dicitur: vel per aquæ corrosiuæ solutionem, cui laminæ cupreæ eorummore imponuntur; quod aurum dicitur aquaticum.

Proiectio Medicinæ rubeæ.

Auro sic præparato, proiice super eius partes 100. Elixeris rubei, siuè Medicinæ rubeæ partem vnam, & tota ea auri fusi pondera conuertentur in massam rubeam, frangibilem, & puluerizabilem, Quæ massa benè teratur super marmore, donec fiat puluis impalpabilis.

Solutio Solis.

Has centum partes, vel quantum volueris, solue aut in aceto distillato, aut in Spiritu vini, & pone in balneo ad digerendum vnius, aut duorum dierum spatio. Tùnc abstrahe Spir: vini ab eo in eodem balneo, & in fundo remanebit fixum, & purum oleum auri: quod tùm fit verum Aurum Potab. & Elixer vitæ spirituale.

Vel si statim cupias alicui dare de eo puluere, calefacito vinum album, vel Rhenanum, aut Hispanicum, & in eorum aliquo dissolue tantum pulueris contriti, quantum sufficiat ad vinum tingendum in rubeum colorem, & vinum sic tinctum erit Aurum Potab. verum & perfectum ad sanandum ægritudines. Melius tamen, & penetrabilius foret, si cum oleo tingeretur.

Luna fusa. Proiectio Medicinæ albæ. Solutio Lunæ. Elixer vitæ album.

Pariformiter cùm Medicina alba (seu Elixer album) proiicienda est, post depurationem Lunæ, siuè argēti in aqua corrosiua, sicut priùs declaratum est. Et sic argentum fusum conuertetur in puluerem frangibilem, & massam albam: quæ pariter soluta, in oleum erit conuersa. Et sic fit Elixer vitæ album, & Argentum Potab.

His iam peractis, & finitis, quæ Philosophi antiqui Elixera vitæ nominauerunt: nunc restat, vt de eorum virtute, & potestate loquamur, sicut inter eos præcipuè invenimus, & quosdam etiam modernos: Si priùs admonuero, non putandum esse, quòd Medicina Lunæ tantam habeat virtutem, quantam Solis tenet Elixer.

Ex correctione fatuorū.

Vnde Author in lib. vocato Correctio Fatuorum sic dicit: Cùm autem inter vulgares, & Philosophos aurum famam teneat, quòd in prima sua dispositione manens, lepram curet, & plures alias virtutes habeat: hoc autem est propter completam eius digestionem; quia excellentia ignis in eo agens, omnes malos humores consumit in corporibus ægris existentibus, tàm in calidis, quàm in frigidis causis. Sed hoc argentum facere nō potest, quia tantam ignis superfluitatem non habet,

bet, nec tantùm est digestum & decoctum naturali maturitate. Tamen isto non obstante, igneitatem occultè, & virtualiter in se habet, sed non ita plenè: quia adhuc ignis non facit tales qualitates elementales, sicut in auro: Et ideò argentum in prima sua dispositione manens, non curat lepram ita potenter, nisi priùs degeratur per artem, quo vsq; habebat gradus summos auri in omni maturitate. Quare alia ægra corpora metallica minùs curãt infirmitates, secundùm quòd magis differunt in perfectione, & maturitate ab eis, quod est ex defectu sulphuris sui infecti, fœtidi, & vrentis, ex quo, generatione, & coagulatione sua facta sunt ab initio, & ideò non curant.

Cùm ergò (procedendo inquit) aurum tanti vigoris sit apud vulgares, & hoc in prima sua dispositione manens, quare non mirum, sicut expertum est, si aurum in Medicinam per artis ministerium sequentis naturam redigatur, & eius virtus subtilietur per digestionem decoctionis, & qualitatum purgationem, quòd multas, seu omnes ægritudines habeat tunc curare.

Postea sic inquit idem author: De sene facit iuuenem, & reuiuiscere facit, seruat sanitatem, corroborat naturam, & omnem ægritudinem corporis expellit: Venenum à corde declinat, arterias humectat, contenta in pulmone dissoluit, breuiter totum corpus habile reddit.

Super huius Elixeris vitæ virtutes, & potestates sic inquiunt tàm Bauzan, quàm Calid Philosophi: Eius natura est caliditas multa cum temperamento. Habet autem proprietates & virtutes multas: nam ipsum mundificat corpus ab additionibus accidentium ægritudinum, & conseruat substantias saluas, ita vt non appareant, neque videantur in eo turbationes contrariorum, nec figmentum sui vinculi. Hoc est vita mortuorum, & eorum resurrectio, Medicina conseruans corpus, & purgans superfluitatem. Bauzan, Calid.

Vnde in Ludo puerorũ de vsu huius Medicinæ sic infertur: Modus vtendi Medicinâ talis est secundùm omnes Philosophos: Si vis nostrâ Medicina vescendo vti, recipe de Elixere nostro pondus duorum Florenorum ducatorum ad vnam libram alicuius confectionis, & comede de ista cõfectione in hyeme pondus vnius drachmę. Quod si feceris, omnes infirmitates corporales ex quaucunque causa siuè calida Ex Ludo puerorum.

lida, siuè frigida fuerint, depellet, & conseruabit sanitatem, & iuuentutem in homine, & de sene facit iuuenem, & facit cadere canos crines.

Item, nostrorum venenum Philosophicum curat lepram confestim, phlegma dissoluit, sanguinem mundificat, visum, & omnes sensus acuit, & ingenium miro modo super omnes medicinas Philosophorum.

Ex Rosario Philosopho-rum. In Rosario Philosophorum sic habetur: In hoc (nempe Elixere vitæ) completur pretiosum Dei donum, quod est super omne mundi scientiarũ arcanum, & incomparabilis thesaurus thesaurorum. Quia, vt dicit Plato, qui habet istud Dei donum, mundi habet dominium, quoniam ad finem diuitiarum peruenit, & naturæ vinculum confregit: Non tàm ex eo quòd habet potestatem conuertendi omnia corpora imperfecta in purissimum Solem, & Lunam, sed magis ex eo, quòd hominem, & quodlibet animal præseruat in conseruatione Sanitatis.

Et ita deinceps: Lamina verò crystallina, quæ est Medicina alba, si d tur in quantum granum sinapis febricitanti, curat ipsum. Etiam leprosus, si per quatuor anni tempora de eadem lamina purgatus fuerit cum puluere rubeo, curatur. Et vterque puluis, albus & rubeus sanat ischiados; sanat etiam paralysin Item, si puluis teneatur ad nares in partu laborantium, liberantur. Hoc dicit Hermes.

Hermes. Et ab eodem Hermete alibi dicitur: Si de Elixere nostro omni die, vsque ad 7. dies sumpseris pondus semioboli, capilli tui cani de capite tuo cadent, & renascentur nigri, & ita de sene fies iuuenis, & fortis.

Geber. Geber quoque profert, quòd Elixer rubeum curat omnes infirmitates, de quibus Medici desperauerunt, & facit hominem iuuenescere, vt aquila, & per 500. annos viuere, & ampliùs, vt aliqui Philosophi fecerunt, qui vsi eo fuerint tribus vicibus semel in hebdomada in quantum granum sinapis. Quare nota, inquit, quòd omnes infirmitates, quæ à vertice capitis vsq; ad plantas pedum generantur, si fuerint vnius mensis, in vno die; si vnius anni, in 12. diebus; si ex longo tempore, in mense curantur. Quia sicut curat omnia metalla infecta ab omni infirmitate, sic & humana corpora. Quapropter Lapis noster benedi-

nedictus non immeritò Theriaca maior tàm corporum humanorum, quàm metallorum dicitur.

Audiamus etiam Arnoldum de Villa noua his consentientem: Hic Lapis noster, inquit, virtutem habet efficacem, omnem sanandi infirmitatem super omnes alias medicinas medicorum. Nam animum lætificat, virtutem augmentat, conseruat iuuentutem, & remouet senectutem. Non enim permittit sanguinem putrefieri, nec phlegma superdominari, nec choleram aduri, nec melancholiam superexaltari: immò sanguinem suprà modum multiplicat, contenta in partibus spiritualibus purgat, & omnia corporis membra efficaciter restaurat, & à læsione custodit: Et generaliter, omnes tàm calidas, quàm frigidas; tàm siccas, quàm humidas infirmitates arctissimè sanat, præ omnibus aliis medicinis medicorum. Quoniam si ægritudo fuerit vnius anni, sanat in 12. diebus: Si verò antiqua fuerit ex multo tẽpore, sanabit in vno mẽse: Et breuiter omnes malos humores expellit, bonosq; inducit. Arnoldus de Villa noua.

In Scala Philosophorum sic legimus: Lapis Philosophorum (nempe Elixer rubeum) virtutem habet efficacem ad sanandum omnem ægritudinem super omnes alias medicorum medicinas. Nam animum lætificat, virtutem augmentat, sanitatem conseruat, iuuentutem renouat, & senectutem retardat: Et Aurum sic factum per magisterium fit Potabile per accumulationẽ Quintæ essentiæ nostræ super ipsum, donec pariter inspissentur: Et tunc habetur Aurum Potab. verissimum balsamum Philosophorum: quod est pretiosissimum Dei donum. Ex Scala Philosophorum.

De quo Raymundus Lullius sic dicit: Valet ad omnes morbos, excepto decretæ mortis termino. Et alibi: Restat igitur rem quærere, quæ citra terminum vitæ nostræ possit corpus nostrum à putrefactione seruare, infirmum curare & restaurare, donec veniat vltima mors in termino pręfixo ab altissimo Creatore. Sed nulla medicina in mundo hoc poterit præstare, nisi nostrum menstruum vegetabile, cœleste animal, quod dicitur Quinta essentia, qua corpus è corruptione conseruatur, & iuuentus pristina restauratur. Raymundus Lullius.

De quo Lullio Georgius Riplæus Anglus sic loquitur: Raymundus, cùm propter senectutẽ vicinus esset morti, ex Oleo Philosophorum fecit Aurum Potabile; quod illum reuificauit. Georgius Riplæus.

De Tinctura Physicorum, præter ea, quæ in libro de Tinctura Paracelsus.

Physica, & Alchymica priùs scripsimus ex eo, sic dicit: Physicorum in Ægypto primorum aliquot, ac priscorum per hanc Tincturam 150. annos vixerunt. Item, vita multorum ad aliquot secula producta, prolongataque fuit, prout habetur in diuersis historiis apertissimè; quod nemini fermè credibile videtur. Eius namque vis tam admirabilis existit, vt Corpus humanum longiùs producat, quàm agnatę naturæ possibile sit, ac in eo gradu id firmiter conseruat, adeò vt ab omnibus infirmitatibus tutum viuat. Et licet senectam quidem habeat; apparet tamen nihilominùs, vt in priæuâ iuuentute cõstitutum. Hæc enim Tinctura est Catholicon Physicorum, propter quod, vitam longam prosecuti sunt omnes Physici ad resistendum morbis; & per hoc vniuersale, id maxime consecuti sunt, & efficacissimè, iuxtaq; suum arbitrium, Tincturam physicam nominârunt.

Modernus quidam.

Quidam etiam è recentioribus sic scribit: Quinta veterum essentia tantæ est virtutis, vt humidum radicale eâ, veluti flamma Seuo, optimè conseruetur. Quod Raymundus Lullius benè nouit, & eâ vsus est; & cùm à Sarracenis occisus fuit, erat annorum 150. & apparebat iuuenis, & si Deus sic voluisset, superasset 200. Eâ enim singulis diebus vtebatur, vt humidum radicale conseruaretur.

Augurellus.

De hoc Quinta essentia Augurellus sic scribit:

Quin etiam humano docuit de corpore pelli
Hac omnes validâ morbos, faciliq; medelâ,
Seruariq; diù nitido cum flore iuuentum,
Et senium placidos produci grande per annos.

Valescus de Taranta.

De qua Medicina Valescus de Taranta sic dicit: Sine dubio Lapis, seu Medicina Philosophorum inter proprietates optimas, & operationes, quas perficit in corpore humano, habet proprietatem frangendi lapidem in renibus, & vesica, & mundificandi vtrumque, vt dicit Beriensis.

Beriensis.

Ægidius.

Ægidius autem sic inquit: Cum ista Medicina poteris omnem infirmitatem, etiam desperatam sanare.

Rogerius Baconus.

Rogerius Baconus Anglus sic habet: Vltimus gradus, in quem potest artis complementum cum omni naturæ potestate, est prolongatio vitæ vsque in magnum tempus. Quòd autem hoc sit possibile, multa experimenta docuérunt.

Scotus sic: Si Elixeris quantitate grani cum vino aliquo claro miscueris, lepram sanat, scabiem, impetiginem, omnem febrem, & calorem tollit in continenti: omnem corruptum humorem de corpore humano euellit, omneque membrum contractum erigit, & in iuuentute conseruat. Quid plura? Nullus, qui vsus est hoc potu, infirmitatem aliquantulo tempore cognoscet, sed semper erit lætus, & iucundus. Scotus.

Laurentius Ventura hoc modo: Hic Lapis habet excellentissimas virtutes super omnes alios lapides. Homines enim in sanitate, & iuuentute conseruat repellendo ab eis cunctos languores in tantùm, quòd lepram depellit, caducum morbum, & alias multas ferè incurabiles infirmitates mulcet, ac etiam remouet. Preseruat quoque & protegit hæc Medicina, nè quis morbus ei aduenire in futurum possit; Sicque fit antidotus & medicina omnium corporum humanorum curandorum. Laurentius Ventura.

Robertus Vallensis ad longũ sic habet: Elixer, siuè Medicinam vitæ, seu Aurũ potabile appelles, miram certè vim habet: Nam omnem hominem siuè extrà, siuè intrà ægrum, ad sanitatem breuissimo tempore restituit: quia elementa ipsa, quæ à naturali Sym̃etria deflectunt, & actiones labefactatas, humoresque peccantes ad naturam suam reducit. Est enim res ferè incorruptibilis, temperata, purificata, & secreta à fœcibus 4. elementorum, quæ sunt corruptionis potissimùm causa. Ideò temperatum corpus, & sanum efficit, veluti Spiritus vitæ, cuius vi, & ope natura digerit indigestibile, & omne indigestum educit, omnes qualitates superuacuas, & peccantes abscindit, spiritum viuificat, molle indurat, durum mollificat, spissum rarefacit, tenue inspissat, macrum impinguat, pingue extenuat, calidum refrigerat, frigidum excalfacit, humidum desiccat, siccum humectat, & calorem naturalem, seu humidum substantificum corroborat, & confirmat; estq; veluti (vt multi scribunt) medicinale corpus vniuersale, ad quod omnes medicinarum particularitates, facultatesque sunt reductæ, ac infusæ; propterea quòd est illa Quinta veluti quædam natura, à veteribus Philosophis inducta, siuè essentia & anima tenuissima, purgatissima, putrefactioni & corruptioni diutissimè, plurimumque resistens, & quàm ægerrimè, & laboriosissimè corruptibilis, in æqualitate, & ho- Robertus Vallensis.

 moge-

mogenietate consistens, soluta ab omni concretione mortali, cœlestis, simplexque elementorum substantia, veluti temperata ex ipsis elementis, purificata, & secreta à materia crassiori, & superfluitate heterogenea 4. elementorum, sublimatione illa chymica. Morbus, inquiunt medici, est immoderatio, siuè intemperies 4. elementorum, siuè humorum ex quibus corpus humanum & consistit, & ægrotat, & valet. Atqui Medicina chymica, siuè Aurum Potabile, res est homogenea, & vniformis substantia, in æqualitate consistens, anima subtilissima, secreta à fœcibus, & veluti simplex elementorum substantia, & ideò temperata, corruptioni, siuè putrefactioni quàm minimùm obnoxia. Quare corporis humani elementa, seu humores temperat, caloremque insitum & humidum substantificum corroborat, & ægrum sanitati, moderationi, & temperiei restituit; Sicque ad præfinitum à Deo vitæ terminum à morbo tutum atque integrum conseruabitur: si modò illâ Medicinâ prudenter vtendo, naturæ suæ vires, & corporis complexionem aliàs supra modum non læserit.

Ex Aurora Consurgente, & Clangore Buccinæ.

Denique vt ad generalem Philosophorum consensum veniam, & vt ea dicam, quæ ex eorum scriptis in lib. Auroræ Consurgentis, & in Clangore Buccinæ reperiuntur; Sciendum est, quòd antiqui Sapientes quatuor principales effectus, siuè virtutes in hac gloriosa, thesauraria, consolatrice, & adiutrice scientia repererunt.

Primo, dicitur corpus humanum à multis infirmitatibus sanare: Secundò, corpora imperfecta metallica restaurare: Tertio, lapides ignobiles in gemmas quasdam pretiosas transmutare: Quartò, omne vitrum ductile facere, siuè malleabile.

1. De primo consenserunt omnes Philosophi: Quòd quando Lapis hæmatites perfectè rubificatus fuerit, non solùm facit mirabilia in corporibus solidis, sed etiam in corpore humano: de quo non est dubium. Nam omnem infirmitatem, ab intra sumendo curat, ab extra sanat vngendo. Dicunt enim Philosophi, quòd si datum fuerit de eo in aqua, vel vino tepido paralyticis, phreniticis, hydropicis, leprosis, curat eos. Alij Sapientes dicunt, quòd guttam rosaceam elidit, sæpè vngendo. Hinc etiam passio cardiaca, hectica, iliaca, colica, & ictericia, & morbus S. Ægidij, cum epilepsia, & omnes species febrium per eam curantur Medicinam, sumendo plerumque. Arthritica per eam

curatur,

curatur, vngendo, & quicquid eſt in ægroto ſtomacho, hoc tollit, & omnem fluxum humorum peccantium ſtringit, & conſumit, potando, vel vngendo, omnemque melancholiam, ſiuè mentis mœſtitiam, ieiuno ſtomacho ſumpta, repellit, & omnem fluxum rheumaticũ exsiccat. Eſt etiam infirmorum oculorum optima ſanatrix. Nam omnem fluxum lachrymarum ſtringit, lippoſos attenuat, ruborem depellit, pellem, vel tunicam delendo mollificat.

Tela, albugo, cornu, vngula, cataracta, inuerſio palpebrarum, æſtus, tenebræ, & inflaturæ oculorum. Hæc omnia per Medicinam hanc Philoſophicam facillimè curantur.

Cor, & ſpiritualia confortat, potando; dolorem capitis mitigat vngendo: præbet etiam ſurdis auditum, & omni dolori aurium ſuccurrit inflaturis; neruos contractos rectificat, vngendo; dentes corroſos reſtaurat, lauando, & fætorem anhelitus dulcorat.

Sanantur etiam per eam omnia genera apoſtematum, vngendo, vel emplaſtrando, aut puluerem ſiccum intromittendo. Vlcera, vulnera, cancer, fiſtula, noli me tangere, anthrax, ſerpigines, impetigines, attractiones, ſcabies, pruritus, & tinea per eam ſanantur. Cicatrices per ipſam planantur, ita vt caro noua regeneretur: Vinum corruptum, & acidum, ſi permiſceatur, reparatur; calculus indè ſoluitur, ſi bibatur: venenum expellit, ſumendo: occiduntur etiam vermes, ſi in puluere detur: capilli ſubuillo ſic per eam vngendo, remouentur. Rugas in facie, & omnes maculas delet vngendo, & faciem iuuenilem facit. Mulieribus in partu laborãtibus ſumpta, auxiliatur: fœtum mortuum emplaſtrando educit: vrinam prouocat, coitum excitat, & auget: ebrietatem prohibet: memoriam inducit: humidum radicale augmentat: naturam vigorat, nec non multa alia bona corpori humano miniſtrat.

Quia hæc Medicina eſt ſuper omnes medicinas aliorum medicorum: præſtantior in odore, ſapore, virtute, & effectu: Et eſt notandum, quòd hæc Medicina eſt ſemper medicinæ apotheticæ ad morbum depellendum deputatæ permiſcenda.

2. De ſecundo ſcribitur, quòd omnia metalla imperfecta, tranſmutat in colore, ſubſtantiâ, perſeuerantiâ, pondere, ductibilitate, liquefactione, duritie, & mollitie.

3. De tertio ſcribitur, quòd lapides in gemmas pretioſas transformat, ſiuè tranſmutat: De quibus in alio libello, Deo concedente, huic operi dicato pleniùs agere decreuimus.

4. De quarto ſcribitur, quòd vitrum reddit malleabile, immiſcendo, nempe de puluere, quando illud liqueſcit.

Vitrum malleabile vt fiat.

Si iam itaq; cupias purum, & candidum efficere vitrum malleabile, diſce hoc à nobis: ſed caue, de quo vitri metallo accipis. Nam recuſandum eſt metallum è ſilice productum, quod vitrum facit feneſtrale, & ſumendum vitri metallum de ſodis factum, vti Veneti ſolent vitrum componere ſuum. Illud autem eliciendum erit de matutino vitri metallo, quod in igne ſtetit fuſum in fornace vitrearia per ſpatium totius noctis. Nam illud vitrum erit in operatione ſine ruga, vel macula, aut impuritate. Tolle itaque de vitriaria fornace tantum eiuſdem vitri ſuper virgam ferream tuam, quantum vis, & cùm infrigidatur, pondera, quantũ conuerti cupis, & per ſe in olla liquefacito. Quo benè liquefacto, proiice de puluere Elixeris tui albi corporalis, & in metallum ductile, & malleabile conuertetur tuum metallum, ſeu vitrum, ad omnes aurifabrorum operationes aptum, & idoneum. Et ſic fit vitrum malleabile, & cuiuis vſui paratum. Sed ſi hoc cum rubeo factum eſſet Elixere, multò eſſet ditius: nam pretioſior multò res eſt; de qua non eſt hic dicendum; quia alibi de ea agemus.

F I N I S.